

گزیده مصوبات: محاکمه متهم به ارتکاب چند جرم از درجات مختلفه، در دادگاهی است که صلاحیت رسیدگی به مهم ترین جرم را دارد

حقوق :: نشریه قضاوت :: آذر و دی ۱۳۸۶ - شماره ۴۸

صفحات : از ۱۵ تا ۱۶

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/335174>

تاریخ دانلود : ۱۴۰۳/۱۱/۲۳

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- آیین دادرسی بر صلاحیت نسبی و ذاتی مراجع قضایی در حقوق موضوعه ایران
- تحلیلی بر مقررات تعدد جرم و دشواری های آن
- بررسی تعدد نتیجه و مقایسه آن با تعدد جرم
- مصداق شناسی صلاحیت اضافی دادگاه عمومی تهران
- تعدد جرم
- ساختار و صلاحیت دادگاه های کیفری در لایحه آیین دادرسی کیفری
- تداخل مجازاتها در تعدد جرایم مستوجب حد و چالش های آن
- نوآوری های مربوط به ساختار و صلاحیت های دادگاه های کیفری
- قاعده ی تعدد جرم در معرض نقد؛ نقدی بر کتابچه ی: «تعدد جرم در قانون مجازات اسلامی جدید و قلمرو زمانی اعمال قاعده تعدد جرم»
- توسعه صلاحیت یا صلاحیت تبعی
- نگرشی نو به تعدد جرم با رویکردی بر نظریه ی عمومی جرم
- سابقه تاریخی قاعده تعدد جرم

عناوین مشابه

- گزیده مصوبات: صلاحیت دادگاه های تجدید نظر استان در خصوص رسیدگی به درخواست تجدید نظر از احکام صادره از دادگاه های عمومی و انقلاب
- حمایت از متهم و مظنون به ارتکاب جرم
- گزیده مصوبات جدید: قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم در آزمون های سراسری
- وضعیت میانمار در پرتو اصل صلاحیت سرزمینی عینی و رسیدگی به جرم اتباع دولت غیرعضو دیوان کیفری بین المللی
- کسی در اثر ارتکاب قتل محکوم باعدام شده و عرضحال اعاده دادرسی او مبتنی بر اینکه در موقع ارتکاب جرم مجنون بوده است رد شده است دادگاه حقوقی تحت عنوان یک امر حسپی و اعتقاد به صلاحیت محاکم حقوقی مبادرت بقر
- تاملی بر صلاحیت دیوان کیفری بین المللی در رسیدگی به جرم تروریسم
- مراجع صلاحیت دار در رسیدگی به ارتکاب جنایات علیه بشریت توسط مقامات دولتی
- صلاحیت دادگاه های انگلستان در رسیدگی به جرم ارتشاء تجاری
- بررسی صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به مصوبات و اقدامات تملکی دولت
- صلاحیت شوراهای حل اختلاف در خصوص رسیدگی به دعوای ضرر و زیان ناشی از جرم

محاكمه متهم به ارتكاب چند جرم از درجات مختلفه،

در دادگاهی است كه صلاحیت رسیدگی به مهم‌ترین جرم را دارد

● ج: نظریه دادستان كل كشور

با احترام: درخصوص پرونده وحدت رویه قضایی ردیف ۱۲/۸۶ هیأت عمومی دیوان عالی کشور موضوع اختلاف نظر بین شعب محترم ۳۱ و ۳۳ دیوان عالی کشور در استنباط از مقررات تبصره ذیل ماده ۳ قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها مصوب ۱۳۷۲ با توجه به مفاد گزارش تنظیمی به شرح آتی اظهار نظر می‌گردد:

نظر به اینکه حسب مقررات ماده ۱۸۳ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری به اتهامات متعدد متهم باید توأماً و یک جا رسیدگی شود و حسب مقررات ماده ۵۴ همان قانون در موارد تعدد محل وقوع جرایم متعدد اهمیت یکی از جرایم ارتكابی اولین ملاک برای تشخیص صلاحیت دادگاه بوده و در صورت فقد این وصف محل دستگیری متهم یا تقدم دادگاه در شروع تعقیب کیفری ملاک صلاحیت دادگاه خواهد بود و نظر به اینکه مستنبط از مقررات ماده یک قانون فوق‌الاشعار و نیز مقررات ماده ۷ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی رسیدگی مرجع تجدیدنظر امری جداگانه از مرحله بدوی نبوده، بلکه در طول رسیدگی در مرحله نخستین و در واقع ادامه رسیدگی بدوی می‌باشد، بنابراین ملاکهای رسیدگی توأم به اتهامات متعدد را در مرحله بدوی توجیه و ضروری می‌نماید و در مراحل بعدی نیز ضروری و قابل اعمال خواهد بود، مگر اینکه خلاف آن مقرر گردیده باشد و در غیر این صورت ذیل برای عدول از آن وجود ندارد، فلذا مقررات تبصره ذیل ماده ۳ قانون تجدیدنظر در آراء دادگاهها ناظر به مورد نبوده و منصرف از آن است، خصوصاً اینکه عموماً مقررات آیین دادرسی علاوه بر مرحله بدوی برای مراحل بعدی هم حاکم است و موارد استثناء را قانون مقرر می‌دارد که در مانحن فیه ذیل بر این موضوع به نظر نمی‌رسد و در موارد احتمالی مغایرت ماده ۳ مرقوم با قوانین فوق‌الاشعار نیز حسب تصریح مقررات ماده ۵ قانون آیین دادرسی کیفری نسخ ضمنی ماده ۳ مرقوم محتمل می‌باشد، بنابراین مراتب چون رأی شعبه محترم سی و یک دیوان عالی با لحاظ این مراتب صادر گردیده، منطبق با اصول و موازین تشخیص و مورد تأیید می‌باشد.

● د: رأی شماره ۷۰۶ - ۱۳۸۶/۹/۲۰ وحدت رویه هیأت عمومی

طبق ماده ۱۹۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۲۹۰ و اصلاحات بعدی آن، هرگاه کسی متهم به ارتكاب چند جرم از درجات مختلفه باشد، در دادگاهی كه صلاحیت رسیدگی به مهم‌ترین جرم را دارد محاكمه می‌گردد و مطابق تبصره ذیل ماده ۳ قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها مصوب ۱۳۷۲، اگر در محلی دادگاه نظامی دو نباشد به جرائم در صلاحیت این دادگاهها نیز در دادگاه نظامی یک رسیدگی می‌شود و در این صورت احكام دادگاههای نظامی یک كه به جانشینی دادگاههای

۹۱- ۱۳۸۴/۲/۴ نسبت به تقاضای تجدیدنظرخواهی محكوم علیه در مورد هر دو اتهام، رسیدگی و دادنامه تجدیدنظر خواسته را به لحاظ عدم انطباق حكم دادگاه با موازین قانونی نقض و رسیدگی را به دادگاه همعرض محول می‌نماید.

۲- به دلالت پرونده ۹۷۶۵/۱۴ شعبه سی و سوم دیوان عالی کشور، ستوان یکم پاسدار حسین خیری فرزند ذبیح‌الله به اتهامات جعل، استفاده از سند مجعول و سرقت سه برگ از دفترچه درمانی آقای نظریور و همسرش تحت تعقیب دادرسی نظامی استان خراسان رضوی قرار گرفته كه پرونده پس از انجام تحقیقات مقدماتی با صدور کیفرخواست جهت رسیدگی به شعبه دوم دادگاه نظامی یک استان خراسان رضوی ارجاع می‌گردد. دادگاه پس از رسیدگی، متهم را درخصوص جعل و استفاده از سند مجعول، مستنداً به مواد ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۰۵ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح و رعایت مواد ۳ و ۴ قانون موصوف و اعمال کیفیات مخففه به یک سال انفصال موقت از خدمت و یک سال محرومیت از ترفیع درجه محكوم می‌کند و راجع به سرقت اوراق دفترچه خدمات درمانی نیز مستنداً به ماده ۹۱ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح و با اعمال کیفیات مخففه وی را به چهار سال محرومیت از ترفیع محكوم می‌نماید. محكوم علیه با تقدیم لایحهای به حكم صادره اعتراض می‌کند كه پرونده جهت رسیدگی به شعبه ۳۳ دیوان عالی کشور ارجاع می‌شود.

شعبه مزبور نیز برریر دادنامه ۴۲۹ - ۱۳۸۴/۵/۲۳ تقاضای تجدیدنظرخواه را در مورد سرقت اسناد موضوع ماده ۹۱ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مردود و رأی صادره را به استناد بند یک ماده ۵ قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها عیناً تأیید و در مورد جعل و استفاده از سند مجعول موضوع مواد ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۰۵ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح را با لحاظ میزان مجازات قانونی جرایم مزبور و مقررات تبصره ذیل ماده ۳ قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها، موضوع را در صلاحیت دادگاه نظامی هم عرض دانسته و در مورد صلاحیت مرجع رسیدگی کننده به درخواست تجدیدنظرخواهی نسبت به اتهامات متعدد، در مواردی كه به لحاظ میزان مجازات قانونی هر یک از جرایم، رسیدگی به تقاضای تجدیدنظرخواهی نسبت به بعضی از اتهامات در صلاحیت دادگاه نظامی یک و رسیدگی به تجدیدنظرخواهی نسبت به اتهامات دیگر در صلاحیت دیوان عالی کشور باشد. به ترتیب فوق از شعب ۳۱ و ۳۳ دیوان عالی کشور با استنباط از تبصره ذیل ماده ۳ قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها آراء مختلف صادر گردیده كه در اجرای مقررات ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری تقاضای طرح در هیأت عمومی دیوان عالی کشور و صدور رأی وحدت رویه قضایی را دارد.

حسینعلی نیری

معاون قضایی دیوان عالی کشور

رأی وحدت رویه شماره ۷۰۶ دیوان عالی کشور درخصوص مرجع تجدیدنظر از آراء صادره از دادگاههای نظامی یک نسبت به جرائمی كه در صلاحیت دادگاههای نظامی دو بوده لیكن به تبع جرم مهمتر در دادگاه نظامی یک رسیدگی می‌شود

شماره: ۵۵۰۷/هـ
تاریخ: ۱۳۸۶/۱۰/۱۱

● الف: مقدمه

جلسه هیأت عمومی دیوان عالی کشور در مورد پرونده ردیف ۱۲/۸۶ وحدت رویه، رأس ساعت ۹ بامداد روز سه‌شنبه مورخه ۱۳۸۶/۸/۱ به ریاست حضرت آیت‌الله مفید رئیس دیوان عالی کشور و با حضور حضرت آیت‌الله دری‌نجف‌آبادی دادستان كل کشور و شرکت اعضای شعب مختلف دیوان عالی کشور در سالن اجتماعات دادگستری تشکیل و پس از تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید و قرائت گزارش پرونده و طرح و بررسی نظریات مختلف اعضای شرکت‌کننده درخصوص مورد و استماع نظریه جناب آقای دادستان كل کشور كه به ترتیب ذیل منعكس می‌گردد، به صدور رأی وحدت رویه قضایی شماره ۷۰۶ - ۱۳۸۶/۹/۲۰ منتهی گردید.

● ب: گزارش پرونده

احتراماً معروض می‌دارد: براساس گزارش ۷۰۳۲۵/۸۵/۳۳۲۰۶ - ۷/۳۴/۸۵/۳۳۲۰۶ معاونت حقوقی سازمان قضایی نیروهای مسلح، از شعب سی و یکم و سی و سوم دیوان عالی کشور با استنباط از تبصره ذیل ماده ۳ قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها مصوب ۱۳۷۲ طی دادنامه‌های صادر شده در پرونده‌های ۳۱-۹۴۵۷/۱۳ و ۳۳-۹۷۶۵/۱۴ آراء مختلف صادر گردیده است كه جریان آن ذیلاً منعكس می‌گردد.

۱- به حكایت محتویات پرونده ۹۴۵۷/۱۳ شعبه سی و یکم دیوان عالی کشور سرگرد کریم خیابوی فرزند اسمعیل به اتهام اهانت به مافوق و اخذ رشوه تحت تعقیب دادرسی نظامی اردبیل قرار گرفته، كه پس از انجام تحقیقات مقدماتی پرونده جهت رسیدگی با صدور کیفرخواست به شعبه اول دادگاه نظامی یک استان اردبیل ارسال شده است.

دادگاه پس از رسیدگی متهم را درخصوص اتهام اهانت به مافوق به استناد ماده ۳۱ قانون قبلی مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۱ با اعمال تخفیف به پرداخت مبلغ دو بیست‌هزار ریال جزای نقدی و از حیث اتهام رشوه مستنداً به ماده ۱۱۸ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲ به یک سال حبس و جزای نقدی معادل وجه مأخوذه و تنزیل یک درجه محكوم کرده است. محكوم علیه با پرداخت هزینه دادرسی به رأی صادر شده اعتراض کرده كه پرونده جهت رسیدگی به اعتراض نامبرده به شعبه ۳۱ دیوان عالی کشور ارجاع می‌گردد. شعبه مزبور نیز برابر دادنامه

نظامی دو صادر گردیده، قابل اعتراض در دادگاه نظامی یک هم عرض خواهد بود، ولی اگر دادگاه نظامی یک به استناد ماده ۱۹۷ قانون مرقوم و تبصره ذیل آن و به تبع جرم مهم‌تر به جرائم در صلاحیت دادگاه‌های نظامی یک و دو توأماً رسیدگی نماید به اعتبار قابلیت تجدیدنظر احکام دادگاه‌های نظامی یک در دیوان عالی کشور و لزوم رسیدگی توأماً، به کلیه اعتراضات واصله باید در دیوان عالی کشور رسیدگی شود، لذا به نظر اکثریت قریب به اتفاق اعضای هیأت‌عمومی دیوان عالی کشور رأی شعبه سی و یکم که با این نظر انطباق دارد صحیح و قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی مطابق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸ در موارد مشابه برای دادگاه‌ها و شعب دیوان عالی کشور لازم‌الاتباع می‌باشد.

پی‌نوشت‌ها:

- متن مواد ۳۱، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۱۸ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح.
- ماده ۳۱ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۲: هر نظامی حین خدمت یا در ارتباط با آن به مافوق خود به نحوی از انحاء اهانت نماید به حبس از یک ماه تا یک سال محکوم می‌شود.
- ماده ۱۰۳ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲: هر نظامی که در احکام و مقررات و نوشته‌ها و اسناد و سجلات و آمار و محاسبات و دفاتر و غیر آنها از نوشته‌ها و نوراق رسمی مربوط به امور نظامی و یا راجع به وظایفش جعل یا تزویر کند اعم از اینکه اعضاء یا مهربی را ساخته و یا اعضاء یا مهربی یا خطوطی را تحریف کرده یا کلمه‌ای را الحاق کند یا سامی اشخاص را تغییر دهد به حبس از دو تا پنج سال محکوم می‌گردد.

- ماده ۱۰۴ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲: هر نظامی که در تحریر نوشته‌ها، قراردادهای و مقاله‌نامه‌های راجع به وظایفش مرتکب جعل یا تزویر شود اعم از اینکه موضوع یا مضمون آن را تغییر دهد یا گفته و نوشته یکی از مقامات یا تقریرات یکی از طرفها را تحریف کند یا امر باطلی را صحیح و یا صحیحی را باطل یا چیزی را که به آن اقرار نشده اقرار کرده جلوه دهد به حبس از دو تا پنج سال محکوم می‌شود.
- ماده ۱۰۵ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲: هر نظامی که اوراق معمول مذکور در مواد (۱۰۳) و (۱۰۴) این قانون را با علم به جعل و تزویر مورد استفاده قرار دهد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌گردد.
- ماده ۱۱۸ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲: هر نظامی برای انجام یا خودداری از انجام امری که از وظایف او یا یکی دیگر از کارکنان نیروهای مسلح است وجه یا مال یا سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی را بلاعوض یا کمتر از قیمت معمول به هر عنوان قبول نماید اگرچه انجام یا خودداری از انجام امر بر خلاف قانون نباشد در حکم مرتشی است و به ترتیب ذیل محکوم می‌شود:
  - الف - هرگاه قیمت مال یا وجه مأخوذ تا یکمیلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال باشد به حبس از یک تا پنج سال و جزای نقدی معادل وجه یا قیمت مال مأخوذ و تنزیل یک درجه یا رتبه.
  - ب - هرگاه قیمت مال وجه مأخوذ بیش از یکمیلیون (۱۰۰۰۰۰۰) ریال تا دهمیلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال باشد به حبس از دو تا ده سال و جزای نقدی معادل وجه یا قیمت مال مأخوذ و تنزیل دو درجه یا رتبه.
  - ج - هرگاه قیمت مال یا وجه مأخوذ بیش از دهمیلیون (۱۰۰۰۰۰۰۰) ریال باشد به حبس از سه تا پانزده سال و جزای نقدی معادل وجه یا قیمت مال مأخوذ و اخراج از نیروهای مسلح.

* روزنامه رسمی شماره ۱۸۳۱۱ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۷

بخشنامه فرمانده نیروی انتظامی که رسیدگی به جرم مالک یا مالکین خودروهای قاچاقچیان انسان را پس از انقضای مدت ۶ ماه از تاریخ توقیف وسیله نقلیه مورد استفاده متهمین مذکور امکان‌پذیر اعلام داشته است، خلاف قانون است

رأی شماره ۳۶۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال بخشنامه شماره ۷/۲۹۲/۱۱۹ مورخ ۱۳۸۱/۴/۱ نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

رأی هیأت عمومی وظایف و اختیارات مأمورین انتظامی بعنوان ضابطین دادگستری در جرائم مشهود و غیر مشهود و ضرورت معرفی متهمین پس از دستگیری به مراجع قضائی با حفظ اختیار بازداشت متهمین جرائم مشهود بمدت ۲۴ ساعت بشرح مواد ۱۵، ۱۸، ۱۹ و ۲۴ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری معین و مشخص شده است. بنابه مراتب فوق‌الذکر و اینکه مصوبه شورای عالی امنیت ملی نیز مضمن جواز تاخیر در معرفی متهمین قاچاق انسان به مراجع قضائی بمدت ۶ ماه از تاریخ شناسائی

و توقیف وسیله نقلیه قاچاقچیان انسان نیست، قسمت اخیر بخشنامه شماره ۷/۲۹۲/۱۱۹ مورخ ۱۳۸۱/۴/۱ فرمانده نیروی انتظامی که رسیدگی به جرم مالک یا مالکین خودروهای قاچاقچیان انسان را پس از انقضای مدت ۶ ماه از تاریخ توقیف وسیله نقلیه مورد استفاده متهمین مذکور امکان‌پذیر اعلام داشته است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات فرمانده نیروی انتظامی تشخیص داده می‌شود و این قسمت از بخشنامه فوق‌الذکر مستنداً به اصل ۱۷۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵ ابطال می‌گردد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری معاون قضائی دیوان عدالت اداری - مقدسی فرد
* روزنامه رسمی شماره ۱۸۲۹۵ مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۷

اصلاحیه تعرفه دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۴/۵/۲۳

عبارت «کمسیون ماده ۱۰ تعرفه» جایگزین شود و همچنین بجای عبارت «بیش از ده میلیون ریال» عبارت «بیش از بیست و پنج میلیون ریال» جایگزین شود.
د - اصلاح ماده ۳۱ تعرفه مصوب ۱۳۸۴: بجای عبارت «تا حداکثر ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال» عبارت «تا حداکثر ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال» جایگزین شود.
ه - اصلاح ماده ۳۶ تعرفه مصوب ۱۳۸۴: دستمزد ارزیابی اراضی غیره مزروعی و ابنیه و مصالح ساختمانی و تعیین حقوق کسب و پیشه و تجارت و سرقلمی.
۱- تا یکصد میلیون ریال در هزار.
۲- از یکصد میلیون تا پانصد میلیون ریال، نسبت به مازاد ۲ در هزار.
۳- از پانصد میلیون تا پنج میلیارد ریال، نسبت به مازاد ۱/۵ در هزار.
۴- از پنج میلیارد ریال به بالا، نسبت به مازاد یک‌ده‌هزار و حداکثر تا مبلغ ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال این اصلاحیه به تاریخ ۱۳۸۶/۸/۸ مورد موافقت رئیس قوه قضائیه قرار گرفته است.

الف - اصلاح ماده ۵ تعرفه مصوب ۱۳۸۴: در مواردی که موضوع کارشناسی توسط هیأت کارشناسان رسمی در هر رشته منتخب انجام می‌شود هزینه کارشناسی برای هر یک از کارشناسان گروه به تناسب افزایش تعداد به ازای هر نفر ۱۰ درصد کاهش می‌یابد به شرط اینکه از حداقل دستمزد کارشناسی کمتر نشود.
ب - حذف ماده ۱۰ مکرر و اصلاح ماده ۱۰ تعرفه مصوب ۱۳۸۴: بمنظور عدالت در امر کارشناسی کمیسیونی مرکب از سه عضو
۱- نماینده‌ای از کمیسیون ماده ۱۳ قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری ۲- نماینده مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه ۳- نماینده ریاست قوه قضائیه تشکیل می‌شود تا نسبت به توزیع امور ارجاعی اقدام نمایند همچنین در صورتی که برای بعضی از امور کارشناسی در این تعرفه دستمزد تعیین نشده باشد دستمزد آن برحسب مورد توسط دادگاه یا کمیسیون ماده ۱۰ تعرفه تعیین می‌شود و حداقل دستمزد ۲۵۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.
ج - اصلاح ماده ۱۵ تعرفه مصوب ۱۳۸۴: بجای عبارت «کمیسیون مقرر در ماده ۳۱ قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱»

رئیس قوه قضائیه سیدمحمود هاشمی‌شاهرودی
* روزنامه رسمی شماره ۱۸۲۹۰ مورخ ۱۳۸۶/۸/۱۶